

Доживотно учење во областа на одржливите технологии

Lifelong Learning in the field of the sustainable technologies

D-r Vineta Srebrenkoska, assist. prof.
University Goce Delcev - Stip
Faculty of Technology

- ❑ ШТО Е ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ
- ❑ ЗОШТО ДА СЕ УЧИ ВО ТЕКОТ НА ЦЕЛИОТ ЖИВОТ
- ❑ НОВИ ПЕДАГОШКИ ПРИСТАПИ
- ❑ ФИНАНСИРАЊЕ НА ДОЖИВОТНОТО УЧЕЊЕ
- ❑ ГРАДЕЊЕ НА СИСТЕМ ЗА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ
- ❑ СТРАТЕГИЈА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

ШТО Е ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Доживотно учење (LLL) е "доживотно, доброволно, и само-мотивирано" здобивање на знаење од лични или професионални причини. Како такво, не само што ја подобрува социјалната вклученост, активното граѓанство и личниот развој, но исто така и конкурентноста и вработеноста.

Доживотно учење (LLL) ги опфаќа сите облици на учење кои се користат во текот на целиот живот, а кои имаат цел:

- да го унапредуваат знаењето, вештините и компетентноста,
- да ги задоволат потребите на поединците/граѓаните, потребите за друштво,
- да ги зголемуваат можностите за вработување.

ШТО Е ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Доживотното учење временски не претставува долга форма на учење и образование, туку тоа ги претставува принципите кои обезбедуваат учеството во континуиран процес на едукација и континуирано снабдување на поединецот со знаење и вештини.

ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

□ Вклучува стекнување и промоција на сите форми на вештини, знаења и квалификации од предучилишна возраст до возраст пензионер

□ Го поддржува развојот на знаења и вештини кој ќе им овозможи на секој граѓанин врз основа на знаење полесно да се прилагоди на новото општество, за да активно учествува во сите области на социјалниот и економскиот живот, а и на тој начин ќе може повеќе да влијае врз својата иднина.

ЗОШТО ДА СЕ УЧИ ВО ТЕКОТ НА ЦЕЛИОТ ЖИВОТ

Инвестирањето во образованието е важна одлука, која носи големи добивки: најпрво, **економски придобивки**, бидејќи добро образована работна сила го зголемува потенцијалот на нашата земја за одличност и конкуритивност, а исто така носи **социјални придобивки**, зошто создава услови за еднакви можности и социјално учество.

Карактеристики на општество базирано на знаење

- ☐ Брзите промени во системи за производство
- ☐ На потребата од подигање на квалитетот на производите
- ☐ Организирана промени на ниво на компанијата
- ☐ Принципот на макро стабилност, отвореност, конкуренција и добро владеење
- ☐ Награда за знаење

УЧЕЊЕ ВО ОБЛАСТА НА ЕКОНОМИЈАТА

Денес се соочуваме со големи предизвици!!!

- **потребата од економија базирана на знаење:**
процесите на образование поважни од било кога досега.

Македонските граѓани мора да ги усовршуваат нивните знаења и вештини, но исто така и континуирано да се здобиваат со нови. Ова е потребно за сите ние да можеме да просперираме во една модерна Македонија, која е во чекор со светските трендови, но исто така и за лично исполнување.

Во глобалната економија базирана на знаење:

- ❑ Детерминанти за продуктивноста се **растот на иновациите и примената на знаењето**;
- ❑ Доминантните детерминанти - **конкурентските способности** допринесуваат за зголемување на квалитетот (а не на цена)!

УЧЕЊЕ ВО ОБЛАСТА НА ЕКОНОМИЈАТА

Промените во пазарот на трудот бараат:

- ❑ повисоко ниво на вештини
- ❑ поголема флексибилност и способност за адаптирање на промените, вклучувајќи ја и способноста за учење

Николај фредерик Грудвинк

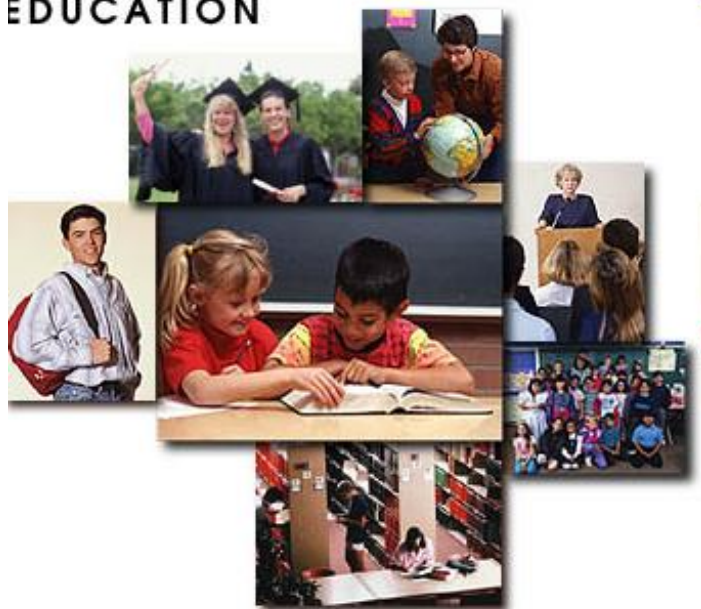
НИКОГАШ НЕ Е ДОЦНА ЗА
УЧЕЊЕ!

Како последица на тоа е потребата за континуирано
надградување на работната способност

ДОЖИВОТНОТО УЧЕЊЕ ПОДРАЗБИРА

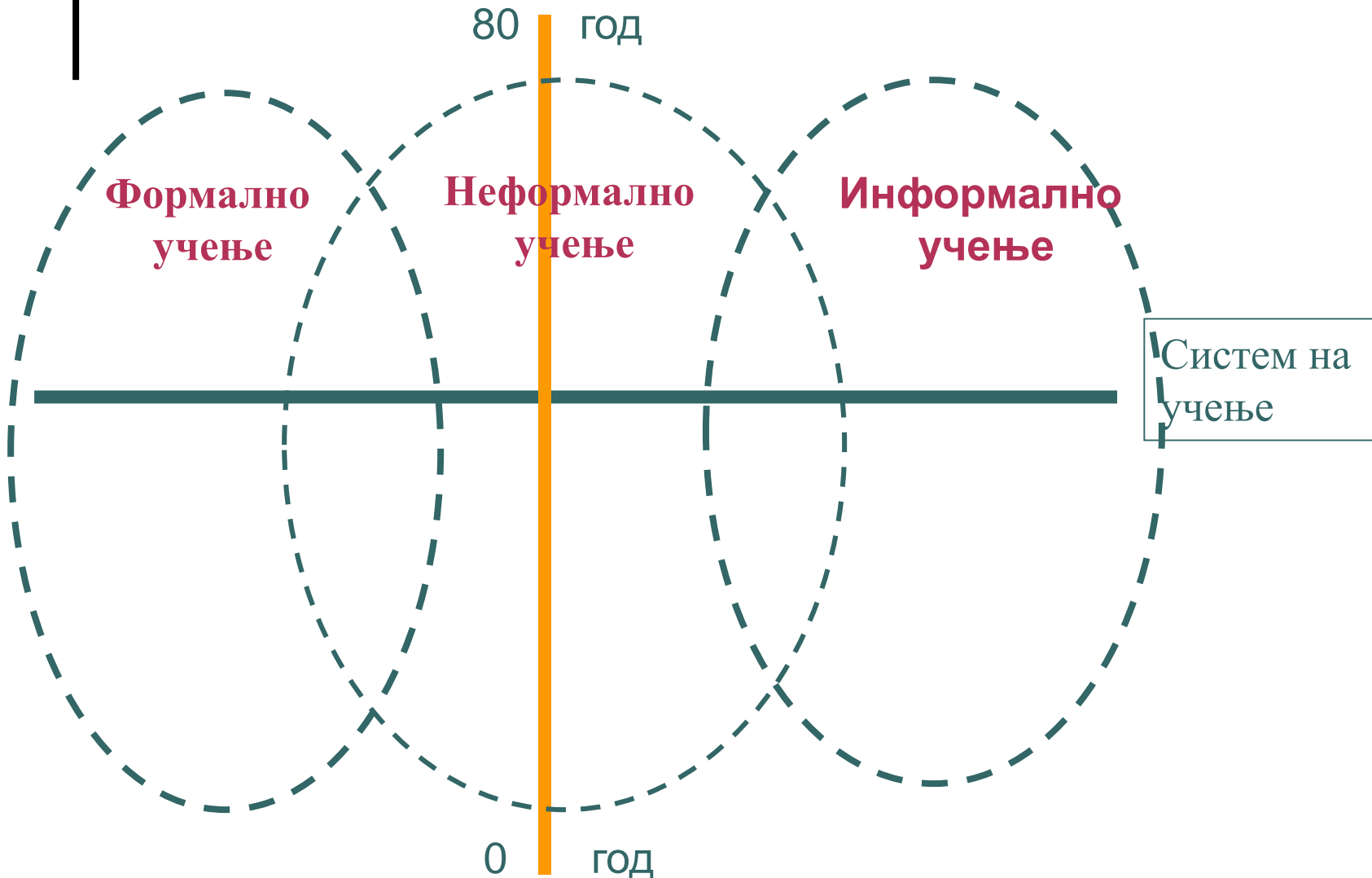
- Цикличен пристап на учење во текот на животот
- Нова опрема за настава

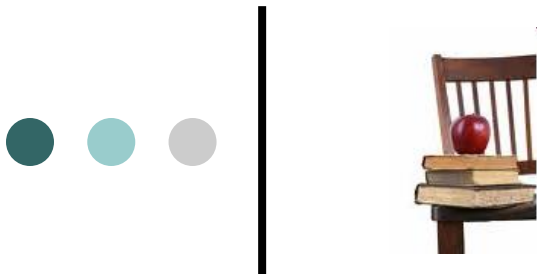
EDUCATION

Според *National Education Act B.E. 2542 (1999)* доживотното образование значи образование кое интегрира **формално, неформално и информално образование** со цел да се создаде можност за континуирано доживотен развој на квалитетот на животот. Учењето претставува дел од животот кое зазема место во сите времиња. Тоа е континуиран доживотен процес од раѓањето до крајот на нашиот живот, почнувајќи со учење во семејствата, заедниците, училиштата, институциите, работните места, итн.

МАТРИЦА НА ДОЖИВОТНОТО УЧЕЊЕ

ФОРМАЛНО УЧЕЊЕ

учење на **6-24 возраст**
во образовните институции, од основно и средното до високото ниво.

Целта на учење во овој период е: физички, интелектуални, социјален, емотивен и ментален развој на учениците.

НЕФОРМАЛНО УЧЕЊЕ

Учење во текот на работниот живот на **25-60 возраст**

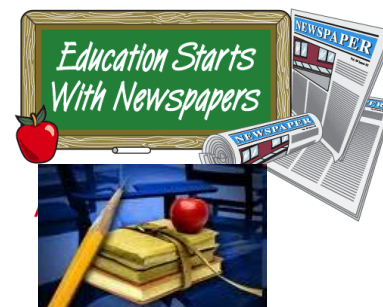
неформално преку употреба на наставни медиуми, претежно од нивните професии, работни места, колеги, медиумите, информатичка технологија, животната средина и природата.

ИНФОРМАЛНО УЧЕЊЕ

Учење во старата возраст (**над 60 години**)

Старите лица можат да научат многу од активностите соодветни на нивната возраст т.е. уметност, музика, спорт за стари лица, ракотворби и социјална работа.

Доживотно учење обезбедува еднакви можности за учење на сите граѓани во секој момент

Во пракса ова значи:

➤ дека секој граѓанин има индивидуален начин на учење, кој е адаптиран на неговите потреби и неговиот интерес во секоја фаза од неговиот живот

➤ дека содржината на наставата, учењето и местото каде може да се учи можат да се менуваат во зависност од тоа кој учи и неговите потреби за учење:

- а) учење во текот на работата
- б) самостојно учење
- в) континуирано подобрување на програмата
- г) мрежа на добра пракса

Зголемување на бројот на начините на учење и обезбедувањето на пристап до изворите на знаење - зголемување на квалитетот, напредок во технологијата, одржлива технологија !

МЕТОДИ НА ДОЖИВОТНОТО УЧЕЊЕ

- ☐ Face to face / учење од далечина / мешани методи
- ☐ Самостојно учење
- ☐ Интерактивно учење
- ☐ Учење со работа
- ☐ Тимско учење

“Нови наставни помагала”

- Мултимедија (радио, ТВ, CD-ROM, DVD)
- Интернет (веб страници со образовна содржина, форуми, Wiki, блог, видео конференции, Скајп, Фејсбук)
- Мобилни телефони

ЗОШТО ДА СЕ УЧИ ВО ТЕКОТ НА ЦЕЛИОТ ЖИВОТ

- бидејќи вредноста на човечкиот потенцијал (капитал) е определена со економските и социјалните вредности на поединците, компаниите, државите
- бидејќи знаењата и вештините во секојдневниот живот брзо се менуваат
- затоа што од старото претпријатие се бара нови вештини и нови знаења

ЕЛЕМЕНТИ НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

1. Партнерство за време на работа (Partnership working)
2. Увид во потребите за учење (Insight into the demand for learning)
3. Соодветното финансирање (Adequate resourcing)
4. Производстен приод кон учењето (Facilitating access to learning opportunities)
5. Создавање на култура за учење (Creating a learning culture)
6. Стремеж за совршеност (Striving for excellence)

(A Memorandum on Lifelong Learning на Европската комисија, 2000)

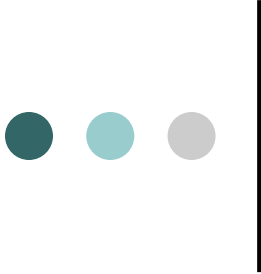
Доживотното учење и програмите за вработување

Во Европската стратегија за вработување се препорачува примена на доживотно учење.

Доживотното учење треба да помогне да се отстранат бариерите за развој на европските пазари на трудот, со акцент на реформата на знаења и вештини и мобилност на работната сила.

Доживотно учење и социјална програма на ЕУ

- развој на основните вештини и подобрување на постоечките,
- промовирање на култура на учење во претпријатијата и развој на континуираното образование,
- развој на сертификација и мрежа на квалификација,
- техничка помош во реформите на стручните програми,
- зајакнување на врските помеѓу образованието и работата,
- обезбедување на информации, управување и промовирање на успешна кариера.

Националната агенција за европски образовни програми и мобилност претставува надлежна институција за децентрализирано спроведување на програмата „Доживотно учење“ во Република Македонија.

Програмата програмата „Доживотно Учење“ (Lifelong Learning Programme) во Република Македонија е доследното имплементирана. Со отворањето на оваа Програма, македонските граѓани и институции, активни во полето на образование и обука, добија можност да иницираат проекти кои ќе ја зголемат соработката. Постои определен временски рок за пријавување на проектите кој треба да се почитува, а се објавува на европско ниво - Call fo proposals for the Lifelong Learning Programme.

Со партиципирањето во програмите на Европската унија за стручно образование се зацврстуваат европските аспирации и се поттикнуваат предизвиците за евроинтеграцискиот процес на Република Македонија.

ЗАКЛУЧОК

Одржливата иднина на земјата во целина може да се обезбеди ако граѓаните ги имаат клучните знаења и функционалната писменост што ја детерминираат глобалната конкурентност, социјалната кохезија и здравата животна средина.

„Не преживуваат најсилните видови, ниту најинтелегентните, туку оние кои најбрзо одговараат на промените“ – Чарлс Дарвин

Само нациите кои се стекнуваат со знаење и ефективно го користат можат да бидат победници во модерниот свет.